

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ОСНОВНОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ
спеціальність 5.02020401 Музичне мистецтво
(освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»)

Київ 2017

Програма кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту для спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

Програму кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту розглянуто на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від 19 квітня 2017 року №9

Голова циклової комісії Т.В.Романова

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс основного музичного інструменту є однією з основних дисциплін у системі підготовки музичного керівника дошкільного навчального закладу та вчителя музики. Заняття в класі основного музичного інструменту формують музиканта. Професійне володіння інструментом розкриває перед майбутнім спеціалістом широкі можливості для музично-естетичного виховання дітей.

Кваліфікаційний іспит з основного музичного інструменту має на меті встановити рівень володіння студентом виконавськими навичками гри на музичному інструменті, а також є засобом перевірки практичної підготовки студента до виконання своїх професійних обов'язків музичного керівника та учителя музики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, в результаті вивчення курсу з основного музичного інструменту в студентів повинні бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- усвідомлення мети і завдання педагогічної діяльності в напрямку художньо-естетичного виховання засобами музичного мистецтва, використовуючи вільне володіння грою на музичному інструменті – фортепіано;
- володіння стильовими особливостями фортепіанної музики різних епох, художніх напрямів, стилів, жанрів;
- здатність грамотно, професійно вірно опановувати текст музичних творів, розкрити і зрозуміти авторський задум,

- володіння основними прийомами звуковидобування, різними видами фортепіанного туше;
- володіння рухо-моторними навичками у виконанні різних видів техніки;
- усвідомлене володіння аплікатурними навичками, здатність до оптимального вибору аплікатури;
- володіння піаністичними засобами виразного інтонування;
- володіння прийомами виконання різних видів фактури, звуковим співвідношенням мелодії та акомпанементу;
- володіння прийомами виконання кантילени, тембральністю звуку у відтворенні музичних образів кантиленного змісту;
- володіння навичками педалізації в творах різних жанрів і стилів;
- здатність відтворювати фразування мелодії, відчувати кульмінаційний розвиток, мислити великими побудовами;
- здатність до слухового самоконтролю;
- володіння навичками поліфонічного мислення, вміння аналізувати будову поліфонічних творів (визначати тему, протискладення, контрапункти);
- володіння агогічними прийомами у відтворення художньо-образного змісту музичних творів;
- здатність до аналізу форми музичного твору, вміння визначати межі основних розділів;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу музичних творів, вміння застосовувати його для пошуку рішень в інтерпретації музики;
- здатність характеризувати інтонаційно-звукову специфічність творів різних стилів, володіння піаністичними засобами їх відтворення;
- вміння відтворювати різні емоційні стани в контрастних темах творів великої форми;
- здатність до цілісного емоційно-образного осягнення твору великої форми, вміння дотримуватися єдиного темпу;
- здатність до виявлення власної творчої інтерпретації музичних творів;

- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі, концентрації уваги, до творчого самовираження;
- готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час сольних концертних виступів;
- знання жанрово-стильових особливостей музики, здатність до яскравого та образного відтворення музичного репертуару.

ПРОГРАМА КУРСУ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Основні компоненти базової фортепіанної підготовки.

Розвиток базових професійних музичних умінь. Розвиток аналітичних умінь. Педагогічно-виконавське спрямування педагогічного репертуару. Формування основ технічної майстерності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Формування піаністичних навичок та якості звуку.

Процес звукоутворення. Формування піаністичних навичок звуковедення. Формування вмій використовування різноманітних видів артикуляції. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Розвиток фортепіанної техніки.

Узагальнення аплікатурних формул. Інтонаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Структура поліфонічної техніки.

Оволодіння навичками, необхідними для виконання поліфонічних творів. Розвиток поліфонічного слуху.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Формування піаністичних та технічних навичок у виконанні творів з різними типами фактури.

Розвиток професійно-музичних умінь у виконанні гомофонно-гармонійної фактури. Оволодіння навичками, необхідними для виконання творів крупної форми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності.

Види педалі. Функції педалі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII

Вдосконалення та закріплення виконавських навичок.

Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів. Опанування виконавських навичок у творах шкільного репертуару та етюдах. Педагогічно-виконавський задум. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII

Реалізація завдань виразності виконання фортепіанних творів.

Розширення музичного світогляду. Драматургія сонатної форми. Опанування різних форм звуковидобування. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IX

Реалізація завдань інтерпретації музичних творів різних жанрів та стилів.

Розвиток інтерпретаторських умінь у роботі над поліфонічними творами, творами великої форми. Робота над стилістичними особливостями поліфонічних творів і творів великої форми. Опанування виконавських навичок у творах педагогічного репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ X

Розвиток виконавської майстерності.

Подолання технічних труднощів у творах індивідуальної програми. Акумуляція виконавсько-художніх умінь та навичок. Створення художнього образу фортепіанного твору та відтворення його емоційного змісту. Вирішення завдань цілісного виконання творів екзаменаційної програми.

Програмні вимоги до кваліфікаційного іспиту

Програма кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту передбачає виконання студентом *індивідуальної екзаменаційної програми*, що складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою і формою, які повинні максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури.

Індивідуальна екзаменаційна програма повинна включати:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (сонатне allegro, класичні варіації, рондо);
- п'єсу;
- твір дошкільного або шкільного репертуару.

Виконання різнопланового репертуару має продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Виконання поліфонічного твору дає можливість показати володіння навичками поліфонічного мислення, різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами.

Велика форма (сонати, варіації, рондо) вимагає від студента вміння опанувати драматургію музичного образу і надає можливість здобути навички концептуального мислення.

Виконання п'єси демонструє вміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, жанром, використовуючи різні засоби музично - художньої виразності (фразування, динаміка, педалізація, агогіка), а також вміння реалізовувати виконавські завдання шляхом точного прочитання нотного тексту та розуміння авторського задуму.

Твір з репертуару слухання музики у дошкільному навчальному закладі або у школі має практичне спрямування і передбачає застосування набутих виконавських навичок для реалізації завдань музичного виховання.

Викладач здійснює диференційований підхід до складання програми у відповідності з рівнем музичної підготовки, здібностей та особливостей кожного студента.

Критерії оцінювання кваліфікаційного іспиту з основного музичного інструменту

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно - виконання творів програми на високому художньо-виконавському рівні. Широка палітра засобів звуковидобування, темброва виразність звуку, оптимальне володіння технічними навичками. Володіння стильовими особливостями музики різних епох, високий рівень музично-естетичного мислення, художньо-образна довершеність виконання. Достатній рівень психологічної підготовки до сценічного виконання.
B	82-89	Дуже добре - виконання творів програми на високому художньо-виконавському рівні. Добре володіння різноманітними прийомами звуковидобування, технічними навичками. Стійке відчуття метроритму, володіння навичками поліфонічного мислення, цілісністю форми. Досить повне відтворення художньо-образного змісту творів. Проте виконання одного або кількох творів відрізняється стандартним мисленням, відсутністю навичок творчої інтерпретації, скутістю у володінні матеріалом.

С	75-81	<p>Добре - виконання творів програми на достатньому художньо-виконавському рівні. Обмежений арсенал використання засобів звуковидобування, технічних навичок. Володіння навичками поліфонічного мислення, стійке відчуття метро ритму. Проте відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у виконанні, одноманітність звуку, неналежне відчуття стилю в одному або в кількох творах програми.</p>
D	69-74	<p>Задовільно - виконання музичних творів на середньому художньо-виконавському рівні. Недостатня технічна підготовка, неточність поліфонічного мислення, нестійке відчуття метро-ритму, відсутність переконливого художньо-виконавського змісту у творах програми.</p>
E	60-68	<p>Достатньо - невідповідність виконання музичних творів вимогам програми. Слабка технічна підготовка, відсутність поліфонічного мислення, погане володіння цілісністю форми, порушення тексту.</p>
F	1-59	<p>Незадовільно - фрагментарне відтворення тексту, грубе порушення авторського тексту, низький технічний рівень, примітивне художньо-образне мислення.</p>